

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 16ης Οκτωβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Οδηγία 2003/96/ΕΚ – Φορολογία των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας – Άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο – Απαλλαγή των μικρών παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας η οποία εξαρτάται από τη φορολογία της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας – Μη ύπαρξη, κατά την επιτρεπόμενη μεταβατική περίοδο, εσωτερικού φόρου επί της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας – Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α' – Υποχρέωση απαλλαγής των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας»

Στην υπόθεση C-270/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) με απόφαση της 13ης Απριλίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 19 Απριλίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

UPM France SAS

κατά

Premier ministre,

Ministre de l'Action et des Comptes publics,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Pešič και K. Λυκούργο, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: D. Dittert, προϊστάμενος τμήματος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Μαρτίου 2019,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η UPM France SAS, εκπροσωπούμενη από τον G. de Cordes, avocat,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον D. Colas, καθώς και από τις E. de Moustier και A. Alidière,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Rubio González και τη V. Ester Casas,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις A. Armenia και C. Perrin,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 23ης Μαΐου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', και του άρθρου 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96/EK του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ 2003, L 283, σ. 51).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της UPM France SAS (στο εξής: UPM) και, αφετέρου, του Premier ministre (Πρωθυπουργού) και του ministre de l'Action et des Comptes publics (Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών) όσον αφορά τη φορολογία των παραδόσεων φυσικού αερίου που προορίζεται για τη συμπαραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 έως 5, 24 και 25 της οδηγίας 2003/96 έχουν ως εξής:
 - «(2) Η έλλειψη κοινοτικών διατάξεων που να επιβάλλουν ελάχιστο φορολογικό συντελεστή για την ηλεκτρική ενέργεια και τα ενεργειακά προϊόντα, πλην των πετρελαιοειδών, ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
 - (3) Η ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η επίτευξη των στόχων άλλων κοινοτικών πολιτικών απαιτούν τον καθορισμό ελαχίστων επιπέδων φορολογίας σε κοινοτική κλίμακα για τα περισσότερα ενεργειακά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου και του άνθρακα.
 - (4) Οι σημαντικές διαφορές στα εθνικά επίπεδα φορολογίας της ενέργειας που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αποδειχθούν επιζήμιες για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
 - (5) Ο καθορισμός των δεόντων κοινοτικών ελαχίστων επιπέδων φορολογίας θα επιτρέψει τη μείωση των υφισταμένων διαφορών στα εθνικά επίπεδα φορολογίας.
- [...]
- (24) Θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να παρέχουν ορισμένες άλλες απαλλαγές ή μειώσεις των κοινοτικών ελαχίστων επιπέδων φορολογίας εφόσον τούτο δεν βλάπτει την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και δεν προκαλεί στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- (25) Ειδικότερα, η συνδυασμένη παραγωγή θέρμανσης και ισχύος και, προκειμένου να προωθηθεί η χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι δυνατόν να τυγχάνουν προνομιακής μεταχείρισης.»

4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής προβλέπει ότι τα κράτη μέλη επιβάλλουν φορολογία στα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια σύμφωνα με την οδηγία αυτή.

5 Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας:

«Εκτός από τις γενικές διατάξεις που προβλέπονται στην οδηγία 92/12/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (ΕΕ 1992, L 76, σ. 1),] σχετικά με τις απαλλασσόμενες χρήσεις των φορολογητέων προϊόντων και με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τα ακόλουθα προϊόντα από τη φορολογία, υπό τις προϋποθέσεις που θα ορίσουν προκειμένου να διασφαλισθεί η ορθή και απρόσκοπτη εφαρμογή των απαλλαγών αυτών και να αποφευχθεί η φοροδιαφυγή, η φοροαποφυγή ή η κατάχρηση:

α) ενεργειακά προϊόντα και ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για τη διατήρηση της ικανότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν, για λόγους περιβαλλοντικής πολιτικής, να επιβάλουν στα προϊόντα αυτά φορολογία χωρίς να υποχρεούνται να τηρούν τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας που θεσπίζει η παρούσα οδηγία. Στην περίπτωση αυτή, η φορολογία αυτών των προϊόντων δεν λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της τήρησης του ελαχίστου επιπέδου φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας που καθορίζεται στο άρθρο 10».

6 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν, υπό φορολογικό έλεγχο, πλήρεις ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις του επιπέδου φορολογίας:

[...]

γ) στα ενεργειακά προϊόντα και στην ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιούνται για συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας».

7 Το άρθρο 18 της οδηγίας 2003/96 θεσπίζει ειδικές μεταβατικές ρυθμίσεις για ορισμένα κράτη μέλη. Όσον αφορά τη Γαλλική Δημοκρατία, το άρθρο 18, παράγραφος 10, της οδηγίας αυτής ορίζει τα εξής:

«Η Γαλλική Δημοκρατία δύναται να εφαρμόζει έως την 1η Ιανουαρίου 2009 ολικές ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις για τα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιούν οι κρατικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές ή άλλοι φορείς δημοσίου δικαίου, στο πλαίσιο δραστηριοτήτων ή συναλλαγών στις οποίες συμμετέχουν ως δημόσιες αρχές.

Η Γαλλική Δημοκρατία δύναται να εφαρμόσει μεταβατική περίοδο έως την 1η Ιανουαρίου 2009 για την προσαρμογή του ισχύοντος συστήματός της για τη φορολογία της ηλεκτρικής ενέργειας προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας. Κατά την περίοδο αυτήν, για την εκτίμηση της τήρησης των ελαχίστων συντελεστών που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία λαμβάνεται υπόψη το συνολικό μέσο επίπεδο της τρέχουσας τοπικής φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας.»

8 Κατά το άρθρο 21, της εν λόγω οδηγίας:

«1. Εκτός από τις γενικές διατάξεις οι οποίες καθορίζουν τη γενεσιουργό αιτία του φόρου και τις διατάξεις σχετικά με τους όρους καταβολής που προβλέπονται στην οδηγία [92/12], ο φόρος επί των ενεργειακών προϊόντων καθίσταται επίσης απαιτητός κατά την επέλευση μιας εκ των γενεσιουργών αιτιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 της παρούσας οδηγίας.

[...]

5. [...]

Μια οντότητα η οποία παράγει ηλεκτρική ενέργεια για δική της χρήση θεωρείται ως διανομέας. Παρά το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α), τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν αυτούς τους μικρούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας εφόσον φορολογούν τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αυτής της ηλεκτρικής ενέργειας.

[...]»

- 9 Το άρθρο 28 της οδηγίας 2003/96 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της οδηγίας αυτής από την 1η Ιανουαρίου 2004, με εξαίρεση τις διατάξεις του άρθρου 16 και του άρθρου 18, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν από την 1η Ιανουαρίου 2003.

Το γαλλικό δίκαιο

- 10 Το άρθρο 266 *quinquies*, παράγραφος 1, του *code des douanes* (τελωνειακού κώδικα), όπως ίσχυε από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006, όριζε τα εξής:

«Το φυσικό αέριο [...] υπόκειται σε εσωτερικό φόρο κατανάλωσης κατά την παράδοση στον τελικό χρήστη.»

- 11 Το άρθρο 266 *quinquies*, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, όπως ίσχυε από την 1η Ιανουαρίου 2006 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006, προέβλεπε τα ακόλουθα:

«[...]

Η παράδοση φυσικού αερίου απαλλάσσεται επίσης από τον φόρο όταν το αέριο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί:

[...]

γ) Ως καύσιμο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, από την 1η Ιανουαρίου 2006, εκτός εάν το παραδοθέν φυσικό αέριο προορίζεται για χρήση στις εγκαταστάσεις του άρθρου 266 *quinquies* Α.»

- 12 Το άρθρο 266 *quinquies* Α του τελωνειακού κώδικα, όπως ίσχυε από την 1η Ιανουαρίου 2006, όριζε τα εξής:

«Η παράδοση φυσικού αερίου και πετρελαιοειδών που προορίζονται για χρήση σε μονάδες συμπαραγωγής, για τη συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας ή για την παραγωγή θερμότητας και μηχανικής ενέργειας, απαλλάσσεται από τους εσωτερικούς φόρους κατανάλωσης που προβλέπονται στα άρθρα 265 και 266 *quinquies* για περίοδο πέντε ετών από τη θέση των εγκαταστάσεων σε λειτουργία. [...]

Η εν λόγω απαλλαγή ισχύει για μονάδες που τέθηκαν σε λειτουργία το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2007. [...]

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Η UPM εκμεταλλεύεται, για τις ανάγκες της δραστηριότητάς της παρασκευής χάρτου, εγκατάσταση συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας, στην οποία χρησιμοποιεί φυσικό αέριο ως καύσιμο.
- 14 Στο φυσικό αέριο που προμηθεύτηκε η UPM το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως την 1η Απριλίου 2008 επιβλήθηκε, μέσω του προμηθευτή της ο οποίος κατέβαλε το σχετικό ποσό, ο *taxe intérieure de consommation sur le gaz naturel* (εσωτερικός φόρος κατανάλωσης φυσικού αερίου, στο εξής: TICGN) που προβλέπεται στο άρθρο 266 *quinquies* του τελωνειακού κώδικα.
- 15 Εκτιμώντας ότι το μέρος των προμηθειών αυτών που καταναλώθηκε για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας έπρεπε να είχε απαλλαγεί από τον ως άνω φόρο, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2003/96, η UPM άσκησε ενώπιον του *tribunal administratif de Cergy-Pontoise* (διοικητικού δικαστηρίου Cergy-Pontoise, Γαλλία) αγωγή ζητώντας την επιστροφή του φόρου που κατέβαλε, καθώς και την αποκατάσταση της ζημίας που εκτιμά ότι υπέστη λόγω της καθυστέρησης μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο από τη Γαλλική Δημοκρατία.
- 16 Με απόφαση της 17ης Ιουλίου 2013, το *tribunal administratif de Cergy-Pontoise* (διοικητικό πρωτοδικείο του Cergy-Pontoise), αφού κατάργησε εν μέρει τη δίκη όσον αφορά τα ποσά που επιστράφηκαν για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2007 μέχρι τις 31 Μαρτίου 2008, απέρριψε τα υπόλοιπα αιτήματα της UPM. Με απόφαση της 15ης Μαρτίου 2016, το *cour administrative d'appel de Versailles* (διοικητικό εφετείο των Βερσαλιών, Γαλλία) απέρριψε την έφεση που άσκησε η UPM, με το αιτιολογικό ότι το χρησιμοποιούμενο από την εταιρία αυτή φυσικό αέριο ενέπιπτε αποκλειστικά στο άρθρο 15 της εν λόγω οδηγίας, και όχι στο άρθρο 14 της ίδιας οδηγίας, και ότι το καθεστώς φορολογίας του εν λόγω φυσικού αερίου δεν διέφερε ανάλογα με το αν το αέριο αυτό προοριζόταν για την παραγωγή θερμότητας ή για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- 17 Στις 17 Μαΐου 2016 η UPM άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του *Conseil d'État* (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία).
- 18 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο λόγος αναιρέσεως που προέβαλε η UPM στηρίζεται στην απόφαση της 7ης Μαρτίου 2018, *Cristal Union* (C-31/17, EU:C:2018:168), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2003/96 έχει την έννοια ότι η κατά τη διάταξη αυτή υποχρεωτική φοροαπαλλαγή έχει εφαρμογή στα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας όταν τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται για τη συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας αυτής.
- 19 Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο *ministre de l'Action et des Comptes publics* (Υπουργός Δημόσιας Διοίκησης και Οικονομικών), αναιρεσίβλητος της κύριας δίκης, υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι το άρθρο 15 της οδηγίας 2003/96 δεν είναι η μόνη εφαρμοστέα διάταξη στην περίπτωση της UPM, η φορολογία που της επιβλήθηκε συνάδει προς τους σκοπούς της οδηγίας αυτής, δεδομένου ότι το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του άρθρου της 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, από το οποίο προκύπτει ότι προϋπόθεση για την απαλλαγή του φυσικού αερίου που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι η φορολόγηση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96, η Γαλλική Δημοκρατία είχε στη διάθεσή της, έως την 1η Ιανουαρίου 2009, μεταβατική περίοδο για την προσαρμογή του συστήματός της φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας πριν από τη θέσπιση του εναρμονισμένου ειδικού φόρου κατανάλωσης. Ωστόσο, ο εσωτερικός φόρος

επί της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας θεσπίστηκε μόλις από την έναρξη ισχύος του νόμου 2010-1488, της 7ης Δεκεμβρίου 2010, περί αναδιοργάνωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (JORF της 8ης Δεκεμβρίου 2010, σ. 21467).

- 21 Επομένως, η Γαλλική Δημοκρατία δεν είχε θεσπίσει εθνική φορολογία της ηλεκτρικής ενέργειας κατά την επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης περίοδο, από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006. Η κατανάλωση ενέργειας επιβαρυνόταν μόνο με την εισφορά στη δημόσια υπηρεσία ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και με τους τοπικούς φόρους, οι οποίοι βασιζόνταν τότε στο προ φόρων ποσό του λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις που παρήγαν ηλεκτρική ενέργεια για δική τους χρήση απαλλάσσονταν από την τοπική φορολογία της ηλεκτρικής ενέργειας.
- 22 Συνεπώς, κατά το αιτούν δικαστήριο, πρέπει να προσδιοριστεί αν η απαλλαγή την οποία τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στους μικρούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, δυνάμει του άρθρου 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96, μπορεί να απορρέει, όπως ισχυρίζεται ο *ministre de l'Action et des Comptes publics* (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών), από κατάσταση όπως αυτή που υφίστατο για την περίοδο προ της 1ης Ιανουαρίου 2011, κατά την οποία η Γαλλική Δημοκρατία δεν είχε θεσπίσει ακόμη τον εσωτερικό φόρο επί της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ούτε, επομένως, απαλλαγή από τον φόρο αυτόν υπέρ των μικρών παραγωγών. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πρέπει, επίσης, να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να συνδυαστούν μεταξύ τους οι διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2003/96 και του άρθρου της 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, ιδίως προκειμένου να διευκρινιστεί αν οι εν λόγω διατάξεις απαιτούν μια ελάχιστη φορολόγηση η οποία να προκύπτει είτε από τη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται με απαλλαγή του χρησιμοποιούμενου φυσικού αερίου είτε από την απαλλαγή από τον φόρο επί της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οπότε το Δημόσιο υποχρεούται να φορολογήσει το χρησιμοποιούμενο φυσικό αέριο.
- 23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το *Conseil d'État* (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχουν οι διατάξεις του άρθρου 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96 την έννοια ότι η απαλλαγή την οποία τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στους μικρούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον φορολογούν τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας, μπορεί να απορρέει από κατάσταση, όπως η [επίμαχη στην κύρια δίκη] για την περίοδο προ της 1ης Ιανουαρίου 2011, κατά την οποία η [Γαλλική Δημοκρατία], όπως της το επέτρεπε η [εν λόγω] οδηγία, δεν είχε θεσπίσει ακόμη τον εσωτερικό φόρο επί της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ούτε, επομένως, απαλλαγή από τον φόρο αυτόν υπέρ των μικρών παραγωγών;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, με ποιον τρόπο πρέπει να συνδυαστούν οι διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', [της εν λόγω οδηγίας] και [εκείνες] του άρθρου [της] 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, [...] όσον αφορά τους μικρούς παραγωγούς που καταναλώνουν την ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν για τις ανάγκες της δραστηριότητάς τους; Απαιτούν, ειδικότερα, οι διατάξεις αυτές μια ελάχιστη φορολόγηση η οποία να προκύπτει είτε από τη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται με απαλλαγή του χρησιμοποιούμενου φυσικού αερίου είτε από την απαλλαγή από τον φόρο επί της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οπότε το Δημόσιο υποχρεούται να φορολογήσει το χρησιμοποιούμενο φυσικό αέριο;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως

- 24 Η Γαλλική Κυβέρνηση αμφισβητεί το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, καθόσον η απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα δεν είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 25 Σύμφωνα με την εν λόγω κυβέρνηση, κατά τη μεταβατική περίοδο που είχε στη διάθεσή της η Γαλλική Δημοκρατία, δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 10, της οδηγίας 2003/96, για να προσαρμόσει το καθεστώς φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας, το εν λόγω κράτος μέλος μπορούσε να διατηρήσει το εθνικό του σύστημα φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας, δεδομένου ότι τηρούσε τα ελάχιστα όρια φορολογίας που καθόριζε η οδηγία αυτή.
- 26 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι εναπόκειται αποκλειστικώς στον εθνικό δικαστή, ο οποίος έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη για τη δικαστική απόφαση που πρόκειται να εκδοθεί, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υπόθεσης, τόσο την αναγκαιότητα έκδοσης προδικαστικής αποφάσεως για να είναι σε θέση να εκδώσει τη δική του απόφαση όσο και τη λυσιτέλεια των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Επομένως, εφόσον τα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται καταρχήν να αποφανθεί (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 27 Κατά συνέπεια, για τα προδικαστικά ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ισχύει το τεκμήριο ότι είναι λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος που έχει υποβάλει εθνικό δικαστήριο μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 28 Εν προκειμένω, υπενθυμίζεται ότι το αιτούν δικαστήριο επελήφθη αιτήσεως αναιρέσεως κατά αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα της UPM να της επιστραφεί ο TICGN, ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 266 *quinquies* του τελωνειακού κώδικα, αίτημα το οποίο η εταιρία αυτή υπέβαλε διότι εκτίμησε ότι το κλάσμα του φυσικού αερίου που καταναλώθηκε για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας έπρεπε να απαλλαγεί από τον φόρο αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2003/96.
- 29 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν προκύπτει ότι τα προδικαστικά ερωτήματα είναι προδήλως αλυσιτελή, δεδομένου ότι αφορούν την ερμηνεία διατάξεων του δικαίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 30 Συναφώς, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η Γαλλική Δημοκρατία διέθετε, δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 10, της οδηγίας 2003/96, μεταβατική περίοδο για να προσαρμόσει στις διατάξεις της οδηγίας αυτής το σύστημά της φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας, δεδομένου ότι οι εκτιμήσεις αυτές αφορούν την ουσία των απαντήσεων που πρέπει να δοθούν στα υποβληθέντα ερωτήματα και όχι το παραδεκτό τους.
- 31 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα εν λόγω προδικαστικά ερωτήματα είναι παραδεκτά.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 32 Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2003/96 έχει την έννοια ότι η απαλλαγή που προβλέπει η διάταξη αυτή για τους μικρούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής, τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας φορολογούνται, μπορούσε να εφαρμοστεί από τη Γαλλική Δημοκρατία κατά τη μεταβατική περίοδο που της χορηγήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, έως την 1η Ιανουαρίου 2009, περίοδο κατά την οποία το εν λόγω κράτος μέλος δεν θέσπισε το προβλεπόμενο στην ίδια οδηγία καθεστώς φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας.
- 33 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο, κατά το διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 2004 μέχρι 1 Απριλίου 2008, επιβλήθηκε στην UPM ο TICGN για το φυσικό αέριο που χρησιμοποίησε για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι, δεδομένου ότι η παραχθείσα κατ' αυτόν τον τρόπο ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιήθηκε για δική της χρήση, απαλλασσόταν από τους τοπικούς φόρους επί της ηλεκτρικής ενέργειας.
- 34 Η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, όταν η παραχθείσα ηλεκτρική ενέργεια έχει απαλλαγεί, στην πράξη, από τον φόρο, τα ενεργειακά προϊόντα που προορίζονταν για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να φορολογηθούν. Συγκεκριμένα, η οδηγία 2003/96 απαιτεί, καθαυτή, μια ελάχιστη φορολόγηση, η οποία να προκύπτει είτε από τη φορολόγηση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας με απαλλαγή των ενεργειακών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας είτε από την ελάχιστη φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας όταν η ηλεκτρική ενέργεια απαλλάσσεται από τον φόρο.
- 35 Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η φορολογία του φυσικού αερίου το οποίο χρησιμοποίησε η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η Γαλλική Δημοκρατία δεν είχε θεσπίσει ούτε τον εσωτερικό φόρο επί της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, που διαλαμβάνεται στη σκέψη 20 της παρούσας αποφάσεως, ούτε, κατά συνέπεια, την απαλλαγή από τον φόρο αυτόν υπέρ των μικρών παραγωγών, είναι σύμφωνη με το άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2003/96.
- 36 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η οδηγία 2003/96 προβλέπει τη θέσπιση εναρμονισμένης φορολογίας επί των ενεργειακών προϊόντων και επί της ηλεκτρικής ενέργειας.
- 37 Συναφώς, η οδηγία αυτή, όπως προκύπτει από τους σκοπούς που επιδιώκει, προβλέπει εναρμονισμένο φορολογικό καθεστώς των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας με σκοπό, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 2 έως 5 και 24, την προώθηση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της ενέργειας με την αποφυγή, ιδίως, των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού (πρβλ. αποφάσεις της 7ης Μαρτίου 2018, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, σκέψη 29, και της 27ης Ιουνίου 2018, *Turbogás*, C-90/17, EU:C:2018:498, σκέψη 34).
- 38 Προς τούτο, όσον αφορά ειδικότερα την ηλεκτρική ενέργεια, ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τη σελίδα 5 της αιτιολογικής έκθεσης της πρότασης οδηγίας του Συμβουλίου για την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων (ΕΕ 1997, C 139, σ. 14), να επιβάλλει στα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 2003/96, τη φορολόγηση της διανεμόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, με αποτέλεσμα τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της να πρέπει να απαλλάσσονται της φορολογίας, με σκοπό την αποφυγή της διπλής φορολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας (αποφάσεις της 7ης Μαρτίου 2018, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, σκέψη 30, και της 27ης Ιουνίου 2018, *Turbogás*, C-90/17, EU:C:2018:498, σκέψη 35).

- 39 Ως εκ τούτου, το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2003/96 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να απαλλάσσουν από τη φορολογία τα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά το άρθρο 21, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής, η ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας υπόκεινται σε φορολογία κατά τη στιγμή της προμήθειας από τον διανομέα ή τον αναδιανομέα.
- 40 Το άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει ωστόσο εξαίρεση από τις διατάξεις αυτές υπέρ των μικρών παραγωγών, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν την παραγόμενη από αυτούς ηλεκτρική ενέργεια, εφόσον φορολογούν τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας.
- 41 Επομένως, η δυνατότητα απαλλαγής από τον φόρο της ηλεκτρικής ενέργειας η οποία παράγεται από μικρούς παραγωγούς και καταναλώνεται για δική τους χρήση παρέχεται στα κράτη μέλη από το εν λόγω άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, κατ' εξαίρεση από τη γενική αρχή της φορολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας σε μεταγενέστερο στάδιο και υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη φορολογούν τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αυτής της ηλεκτρικής ενέργειας (απόφαση της 27ης Ιουνίου 2018, *Turbogás*, C-90/17, EU:C:2018:498, σκέψη 36).
- 42 Το Δικαστήριο έχει κρίνει, στη σκέψη 37 της αποφάσεως της 27ης Ιουνίου 2018, *Turbogás* (C-90/17, EU:C:2018:498), ότι οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, σχετικά με τους μικρούς παραγωγούς, αφορούν αποκλειστικά και μόνον τους όρους υπαγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας στο εναρμονισμένο καθεστώς φορολογίας που θεσπίστηκε με την οδηγία 2003/96, προκειμένου να αποφεύγονται, ιδίως, οι διοικητικές δαπάνες της φορολόγησης στην ειδική αυτή περίπτωση.
- 43 Όμως, η επίμαχη στην κύρια δίκη φορολογία του φυσικού αερίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απορρέουσα από το φορολογικό καθεστώς εξαιρέσεων που προβλέπει για τους μικρούς παραγωγούς το άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας αυτής. Συγκεκριμένα, η Γαλλική Δημοκρατία δεν είχε θεσπίσει το καθεστώς φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας από το οποίο η διάταξη αυτή παρέχει τη δυνατότητα να προβλεφθούν εξαιρέσεις.
- 44 Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96, η Γαλλική Δημοκρατία είχε στη διάθεσή της μεταβατική περίοδο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2009 για να προσαρμόσει το καθεστώς της φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας στις διατάξεις της οδηγίας αυτής.
- 45 Επομένως, μέχρι την ημερομηνία εκείνη, η τήρηση των ελάχιστων επιπέδων φορολόγησης που προβλέπονται στην οδηγία 2003/96 αποτελούσε, μεταξύ των κανόνων φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, τη μόνη υποχρέωση που υπείχε η Γαλλική Δημοκρατία (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, *Messer France*, C-103/17, EU:C:2018:587, σκέψη 23).
- 46 Επομένως, η Γαλλική Δημοκρατία ήταν ελεύθερη να διατηρήσει το καθεστώς φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας που ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2003/96.
- 47 Το Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 31 της αποφάσεως της 25ης Ιουλίου 2018, *Messer France* (C-103/17, EU:C:2018:587), ότι, για την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης περίοδο, η Γαλλική Δημοκρατία δεν είχε τροποποιήσει το καθεστώς της φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας προς θέσπιση ενός τέτοιου ειδικού φόρου κατανάλωσης. Όπως προκύπτει από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης θεσπίστηκε με τον νόμο 2010-1488, της 7ης Δεκεμβρίου 2010, περί αναδιοργάνωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ο οποίος μνημονεύεται στη σκέψη 20 της παρούσας αποφάσεως και με τον οποίο θεσπίστηκε εσωτερικός φόρος επί της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

- 48 Όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2003/96 αποτελούσε αποκλειστικώς και μόνον έναν όρο εφαρμογής του καθεστώτος εναρμονισμένης φορολογίας (πρβλ. απόφαση της 27ης Ιουνίου 2018, *Turbogás*, C-90/17, EU:C:2018:498, σκέψη 37). Επομένως, όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, η Γαλλική Δημοκρατία δεν μπορεί να επικαλεστεί όρο εφαρμογής ενός καθεστώτος το οποίο δεν είχε τεθεί σε εφαρμογή κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της εν λόγω υποθέσεως.
- 49 Όσον αφορά το επιχείρημα της Γαλλικής Κυβέρνησης σχετικά με το μεταβατικό καθεστώς του άρθρου 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96, πρέπει να υπομνησθεί ότι το εν λόγω μεταβατικό καθεστώς πρέπει να ερμηνεύεται στενά (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 2006, *Eurodental*, C-240/05, EU:C:2006:763, σκέψη 54, και της 27ης Φεβρουαρίου 2019, *Ελλάδα κατά Επιτροπής*, C-670/17 P, EU:C:2019:145, σκέψη 52). Από το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι η προβλεπόμενη με τη διάταξη αυτή μεταβατική περίοδος αφορά μόνον τη δυνατότητα της Γαλλικής Δημοκρατίας να προσαρμόσει το σύστημά της φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας και όχι το σύστημα φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας.
- 50 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96 επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι ο νομοθέτης της Ένωσης αναφέρθηκε ρητώς στα προϊόντα αυτά στο πλαίσιο του μεταβατικού καθεστώτος που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 18, παράγραφος 10, στο οποίο διευκρινίζεται ότι η Γαλλική Δημοκρατία μπορεί να εφαρμόσει ολικές ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις για τα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιούν οι κρατικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές ή άλλοι φορείς δημοσίου δικαίου.
- 51 Επομένως, κατά τη μεταβατική περίοδο του άρθρου 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2003/96, οι διατάξεις για την απαλλαγή των ενεργειακών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που προβλέπει η οδηγία αυτή εφαρμόζονταν πλήρως στη Γαλλική Δημοκρατία.
- 52 Όπως, όμως, επισήμανε το Δικαστήριο, όταν ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να παράσχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα παρεκκλίσεως από το καθεστώς υποχρεωτικής απαλλαγής που θεσπίστηκε με την οδηγία 2003/96, το προέβλεψε ρητώς, αντιστοίχως, στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', δεύτερη περίοδος, της οδηγίας αυτής, κατά το οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να φορολογούν τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για λόγους περιβαλλοντικής πολιτικής, και στο άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της εν λόγω οδηγίας, κατά το οποίο τα κράτη μέλη τα οποία απαλλάσσουν την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τους μικρούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να φορολογούν τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της ηλεκτρικής αυτής ενέργειας (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2018, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, σκέψη 27).
- 53 Επομένως, από την οικονομία της οδηγίας 2003/96 προκύπτει ότι, εξαιρουμένων των δύο αυτών συγκεκριμένων περιπτώσεων, η υποχρεωτική απαλλαγή των ενεργειακών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη περίοδος, της οδηγίας αυτής επιβάλλεται στα κράτη μέλη άνευ αιρέσεων (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2018, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, σκέψη 28).
- 54 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2003/96 έχει την έννοια ότι η απαλλαγή που προβλέπει η διάταξη αυτή για τους μικρούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής, τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας φορολογούνται, δεν μπορούσε να εφαρμοστεί από τη Γαλλική Δημοκρατία κατά τη μεταβατική

περίοδο που της χορηγήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, έως την 1η Ιανουαρίου 2009, περίοδο κατά την οποία το εν λόγω κράτος μέλος δεν θέσπισε το προβλεπόμενο στην ίδια οδηγία σύστημα φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 55 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 21, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας, έχει την έννοια ότι η απαλλαγή που προβλέπει η διάταξη αυτή για τους μικρούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, εφόσον, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής, τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας φορολογούνται, δεν μπορούσε να εφαρμοστεί από τη Γαλλική Δημοκρατία κατά τη μεταβατική περίοδο που της χορηγήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 10, δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, έως την 1η Ιανουαρίου 2009, περίοδο κατά την οποία το εν λόγω κράτος μέλος δεν θέσπισε το προβλεπόμενο στην ίδια οδηγία σύστημα φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας.

(υπογραφές)